

אוגוסט 2021

תא"ל יריב ניר – מפקדו העשרים ואחד של חיל הקשר והתקשוב

מאת: אליים (בדימוס) דניאל רוזן

נולד בתל אביב בשנת 1970. גדל והתחנך באילת. התגייס לצה"ל בשנת 1989. בוגר קורס קציני קשר בשנת 1990. שירת כקצין קשר גדודי בגדוד שריון, סגן קצין קשר בחטיבת שריון, תפקיד הדרכה בקורס קצינים בבה"ד 7, קצין אג"ם בגדוד הקשר של עוצבת געש, קצין קשר בחטיבת שריון, סגן קצין קשר עוצבת עידן במבצע 'חומת מגן', בשנת 2003 עלה לדרגת סא"ל ושירת כקצין קשר עוצבת האש, קצין קשר עוצבת הפלדה במלחמת לבנון השנייה ורע"ן מבצעים באגף התקשוב. בשנת 2012 עלה לדרגת אל"ם ושירת כמפקד קשר ותקשוב פיקוד המרכז, בין היתר במבצעי 'שובו אחים', 'עמוד ענן' ו'צוק איתן', רמ"ח אג"ם באגף התקשוב ורמ"ח תכנון באגף התקשוב. במאי 2018 עלה לדרגת תא"ל ומונה לתפקיד קצין הקשר והתקשוב הראשי ורמ"ט אגף התקשוב. שירת בתפקיד זה עד יולי 2021, עת השתחרר מצה"ל.

בוגר תואר ראשון בכלכלה ולוגיסטיקה ותואר שני במשפטים (ללא משפטים) באוניברסיטת בר אילן. בוגר קורס לפיקוד ומטה והמכללה לביטחון לאומי.

תא"ל יריב ניר עלה לדרגת תא"ל ומונה כקצין הקשר והתקשוב הראשי ב-1 במאי 2018, ושירת בתפקיד זה עד 28 ביולי 2021.

יריב החל את דרכו בצה"ל במסלול ייעודי להכשרת קציני קשר גדודיים,¹ מסלול הכשרה של 18 חודשים שכלל טירונות קרבית, קורס אלחוטאים בבה"ד 7, קורס טכני בביס"ט 21, תקופת התנסות בגדוד שריון, קורס מ"כים בבה"ד 3, קורס קצינים בבה"ד 1 והשלמה חיילית בבה"ד 7. עם הסמכתו לקצונה הוצב כקצין קשר גדודי בגדוד שריון. בהמשך ביצע שורה ארוכה של תפקידים בחיל: תפקידי הדרכת קצונה בבה"ד 7, קצין אג"ם בגדוד הקשר של עוצבת געש, קצין קשר בחטיבת שריון. בשנת 1998 יצא ללימודי תואר ראשון בכלכלה ומינהל עסקים וכשחזר מונה לסגן קצין קשר עוצבת עידן, תפקיד אותו מילא במבצע 'חומת מגן'. בשנת 2003 עלה לדרגת סא"ל ושירת כקצין קשר של עוצבת האש (בפיקוד תא"ל אביב כוכבי, לימים רב-אלוף והרמטכ"ל ה-22 של צה"ל), וכקצין קשר של עוצבת הפלדה, תפקיד אותו ביצע במלחמת לבנון השנייה, אירוע שהשפיע מאוד על פועלו כקשר"ר, שכן המלחמה המחישה את החשיבות של התכנון היסודי, האימון המתמשך, והחשיבות של השקעה מתמדת בפיתוח הכשירות המבצעית של לוחמי התקשוב.

בשנת 2007 יצא ללימודי תואר שני וכשחזר מונה לרע"ן מבצעים באגף התקשוב, בתקופת מבצע 'עופרת יצוקה'. בשנת 2012 עלה לדרגת אל"ם ושירת כמפקד הקשר והתקשוב בפיקוד המרכז, בין היתר במבצעי 'שובו אחים', 'עמוד ענן' ו'צוק איתן'. לאחר מכן שירת כרמ"ח אג"ם באגף התקשוב

¹ יריב נדחה מקורס טיס לאחר גיבוש, הועמדו לפניו מספר חלופות שירות, והוא שוחרר לסוף שבוע ונדרש להודיע על החלטתו ביום א'. בסוף השבוע פגש את האלוף שלמה ענבר בחוף הים באילת, והאלוף ענבר שכנעו לבחור במסלול קציני קשר גדודיים בחיל הקשר.

וכרמ"ח תכנון באגף התקשוב, ובמאי 2018 עלה לדרגת תא"ל ומונה לקצין הקשר והתקשוב הראשי ולרמ"ט אגף התקשוב.

כהונתו כקשר"ר וכרמ"ט אגף התקשוב מאופיינת בשינוי פני אגף התקשוב וחיל הקשר והתקשוב, בהתאמה לתפישת ההפעלה החדשה לניצחון של צה"ל אשר גובשה עם כניסתו לתפקיד בידי הרמטכ"ל אביב כוכבי, שעיקרה חיזוק היחידות הלוחמות בכוח אדם ואמצעים והגדלת 'קטלניות' הצבא (יכולת הפגיעה המהותית, היעילה והמהירה באויב), חיזוק התווך המבצעי הרב-מימדי והתאמת הצבא למאפייני הלחימה העתידיים. תפישה זו מתבטאת בתוכנית הרב שנתית של צה"ל לשנים 2020–2024, תר"ש 'תנופה'. העצמת התקשוב, מיצוי יכולות התקשוב להשגת יעילות מבצעית, הן מרכיב מרכזי בתוכנית זו.

כרמ"ט אגף התקשוב, הוביל תא"ל ניר את תהליכי בניית הכוח התקשובי, שהתבסס על 'דיגיטלי' (תשתיות תקשורת ומחשוב משותפות לכל זרועות צה"ל), 'מידע' (מיצוי המידע מכל זרועות צה"ל ויישומים יעילים בנושאי הערכת מצב, שליטה והפעלת אש), מרכז לבניין כוח רב-זרועי בספקטרום האלקטרומגנטי, והגנת סֶב"ר בעלת יכולות גבוהות. באגף התקשוב הוקמה מנהלת הטרנספורמציה הדיגיטלית של צה"ל, בפיקוד תא"ל, שהובילה את מעבר הצבא ממרכזי עיבוד נתונים (Data Centers) למחשוב ענן (ציבורי, ביטחוני וצבאי), ומעבר ממערכות מידע לזרועות למערכות מידע כלל צה"ליות. הערך המוסף של לוחמה מבוססת רשת, יישום היכולות החדשות והמעבר מתפישה 'זרועית' (שאפיינה את צה"ל שנים רבות) לתפישה רב-זרועית הביא להפעלת הצבא ככוח אחד, משולב, למיצוי עוצמת הצבא ולשיפור מהותי ביכולת המבצעית של צה"ל, והדגיש את תפקידי קציני התקשוב כ'סוכני שינוי', כגורמים מובילים בתהליכי השינוי בצה"ל. הדבר הומחש במבצע 'שומר החומות' במאי 2021. המבצע הציג יכולות חדשות והישגים מבצעיים ברמה גבוהה, ובמקביל הניב תובנות ולקחים חשובים, שיישומם יכין את הצבא לאתגרים הצפויים בשנים הבאות.

בתקופתו התמסדה והועצמה חטיבת ההגנה בסֶב"ר באגף התקשוב. מרכז הצופן והביטחון (מצו"ב) ומרכז הלוחמה האלקטרונית והספקטרום עברו לחטיבת ההגנה, ואופן הפעלת הכוח התקשובי הותאם לתפישה החדשה: ראש חטיבת ההגנה מוביל את הפעלת הכוח התקשובי מול המטה הכללי והזרועות (באמצעות מרכז מימד, העוסק בלוחמה מבוססת רשת (לומ"ר), סב"ר וספקטרום). קשר"ר מוביל את הפעלת הכוח התקשובי ביבשה ובפיקודים המרחביים.

בניית הכוח התקשובי ביחידות לוחמות, שנועדה להביא את המידע והיכולות המבצעיות למפקדים הלוחמים (מ"מ, מ"פ ומג"ד), קיבלה תשומת לב מיוחדת. מחלקת התקשוב הגדודית הפכה לימני פלוגה, ומונה עשרות לוחמים. לקשר התג"ם 'המסורתית', הבסיס לשליטה ביחידות השדה, התווספה מערכת תקשורת נתונים מתקדמת.

כקשר"ר הקדיש תא"ל ניר תשומת לב רבה לאדם בחיל. מערך המקצועות הבסיסיים בחיל הקשר והתקשוב עבר שינוי, בהתאמה לתפישת ההפעלה העדכנית ולשינויים הטכנולוגיים והתפעוליים. המקצועות הבסיסיים החדשים הם מפעיל דיגיטל מבצעי, טכנאי דיגיטל, מנהל רשת, תומך תהליכים רשתיים, מגן סב"ר (במפקדות), מיישמי הגנה בסב"ר (ביחידות). שיטות ההכשרה השתנו, ובתי הספר התקשוביים (בה"ד 7, בסמ"ח, מצו"ב, חושן, ל"א) שינו את שיטות הלמידה ואת מערך ההכשרות, בדגש על למידה מותאמת אישית (כל חיל לומד בשיטה הנוחה לו) ולימוד עצמי ברשת. תשומת לב רבה הוקדשה לפיתוח והכשרת נגדים, עמוד השידרה המקצועי של החיל, במגמה להכשירם כמפקדים ולתת בידיהם כלים פיקודיים. מאמץ מיוחד הוקדש לשילוב נשים בתפקידי

פיקוד – כמחצית מהקצינים בתפקיד קצין קשר חטיבתי הם נשים, אך מספר הקצינות בתפקיד מגיד נמוך יותר, ובדרגת אל"ם רק 20% הן נשים.

הכשרת הקצונה בחיל הקשר והתקשוב עברה אף היא שינוי מהותי. קצינים עוברים קורסים והשתלמויות רבות, המקנים להם הכשרה רלוונטית לתפקידיהם החדשים, ככל שהם עולים בסולם הדרגות. הקורס הבכיר בחיל הקשר והתקשוב הוא קורס סא"לים, קורס משותף לקצונה מכל מערכי האגף.

אגף התקשוב השכיל להפוך את מגפת הקורונה ממשבר להזדמנות,² ולהאיץ הנחלת 'תרבות דיגיטלית' בצה"ל. הצבא המשיך לתפקד למרות המגיפה, והתרבות הדיגיטלית – פגישות ודיונים מרחוק, למידה מרחוק ועוד – הפכה לדרך העבודה החדשה בצה"ל.

כקודמיו, תא"ל ניר ראה חשיבות רבה בטיפוח מורשת החיל ושמירת הקשר עם משפחות חללי החיל ועם פצועי החיל, והקפיד על ביצוע עבודות מורשת בקורסי מפקדים של החיל ועל קשר רצוף עם העמותה להנצחת חללי החיל.

בטקס סיום תפקידו כקשר"ר והעברת התפקיד למחליפו, תא"ל יוסי כראדי, ב'28 ביולי 2021, אמר תא"ל ניר: "החיבור הראשון שלי לחיל הקשר היה בשפת הים באילת, אחרי שיחה עם האלוף במילואים שלמה ענבר. מאז ועד לרגע זה שירתתי בחיל בתפקידים רבים, מאתגרים ומגוונים. אני עומד כאן בסוף תקופה, נפעם ונרגש, מלא סיפוק וגאווה. היום אני מסיים את תפקיד חיי, כקצין הקשר והתקשוב הראשי, ובכך מסיים את שירותי בצה"ל לאחר שלושים ושתיים שנות שירות. אני עומד לפניכם ברגשות מעורבים – הכרת תודה, חרדת קודש ואמונה גדולה... הייתי שותף ללא מעט מבצעים ומלחמות, כאשר גולת הכותרת הייתה ללא ספק מלחמת לבנון השנייה אשר הייתה עבורי שיעור לחיים לנחישות, גמישות, מקצועיות ורעות תקשובית! זאת ועוד היו עבורי הזכות להיות חלק משמעותי מביצור ביטחונה של מדינת ישראל וחיזוק עוצמתו של צה"ל.

לפני שלוש שנים הופקד נס החיל בידיי. זו הייתה המשמרת שלי, שלנו. משמרת מורכבת משמעותית ורבת פעילות. האגף והחיל עיצבו את המרחב הקיברנטי כמרחב לחימה חדש. בעידן בו הדבר היחיד הקבוע הוא השינוי, נדרשנו להתאים את עצמנו לאתגר ולפתח יכולות, מנגנונים ומיומנויות תוך שמירה על רציפות תפקודית, אפקטיביות וכשירות מבצעית, לצד מתן מענה תקשובי ומבצעי לאתגרי התקופה, פיתוח יכולות חדשות ושמירה על מוכנות מתמדת למערכה.

אני חש גאווה רבה על העשייה הנרחבת והחשובה לבניין כוחו ועוצמתו של צה"ל לשנים קדימה, על מהלכי ההיערכות לחיזוק הקצה המבצעי, על הרחבתו הניכרת של תחומי עיסוקו של החיל ועל הטיפוח המסור של סודנו הגלוי – האנשים...

אז בפעם האחרונה – תחנות עולם כאן כספית, רות סוף!

² מגיפה גלובלית של נגיף בשם COVID-19 שפרצה במרץ 2020. ישראל (והעולם) התמודדה עם המגיפה בדרך של 'ריחוק חברתי' ו'יסגרי' (שהוטל על כשליש מאוכלוסיית העולם), עבודה מהבית ולימוד מרחוק. בשלהי 2020 החל בישראל מבצע חיסון האוכלוסייה, שהביא לצמצום הדרגתי במגבלות, אך התפשטות מוטציות חדשות של הנגיף הובילה לפריצת גל נוסף של מחלה ביוני 2021. ממשלת ישראל שינתה את מדיניותה: לא עוד ניסיון למגר את הנגיף, אלא חיפוש דרכים לחיות עם הנגיף, תוך צמצום הפגיעה בחברה ובמשק.

חילופי קשר"רים : תא"ל יריב ניר מחליף את תא"ל נתנאל (נתי) כהן, מאי 2018
מימין לשמאל: קשר"ר נכנס תא"ל יריב ניר, ראש אגף התקשוב האלוף ליאור כרמלי, קשר"ר יוצא תא"ל נתנאל (נתי) כהן

חילופי קשר"רים, מאי 2018. תא"ל יריב ניר מחליף את תא"ל נתי כהן

מימין לשמאל, יושבים: אליים חיים אבודרהם, אליים עומר דגן (לימים תא"ל), אליים לורן אנגיל, אליים שי שולמוון, תא"ל יריב ניר, אלוף (מיל) שלמה ענבר, אלוף ליאור כרמלי, תא"ל נתי כהן, תא"ל רמי מלאכי, תא"ל נועם שער, למי"ז, למי"ז; עומדים: אליים אבי סימון, אליים חן גולני, אליים אמיר נויבר, אליים (לימים תא"ל) יוסף כראדי, אליים גידי לייב, למי"ז, למי"ז, אליים טליה גזית, אליים ניר עומר, אליים עומר כהן, אליים דוד זריהם, סא"ל גיא נורבש, אליים יהודה אלמקייס, אליים אסף נבות, אליים דותן סיגלר, סא"ל אורלי תורן, אליים נמרוד ארגואן, אליים אריק קליימן, אליים אסף שצקין.